

ФТАР 16.41.25

Ғылыми мақала

А. Дәлелбекқызы

Қазақ ұлттық спорт университеті, Астана, Қазақстан

(E-mail: dalakta@mail.ru)

**Тарихи романдағы хронотоп және көркем уақыттың
репрезентациясы**

Аңдатпа. Мақалада қазақ тарихи прозасындағы көркем уақыт категориясының берілу ерекшеліктері қарастырылады. Зерттеу нысаны ретінде Қ. Жұмаділовтің «Дарабоз», Ж. Ахмадидің «Есенгелді би», Д. Қанбақовтың «Қазақ ханы Абылай» тарихи романдары алынып, олардың хронотоптық құрылымындағы уақыттың қызметі сараланады. Тарихи уақыт пен көркем уақыттың арақатынасы, тарихи даталардың, халықтық жыл санау жүйесінің, жыл мезгілдері мен табиғи-циклдік уақыттың көркемдік репрезентациясы талданады. Сонымен қатар шығармадағы уақыттың физикалық, концептуалдық, перцептуалдық және оқиғалық түрлерінің көрінісі айқындалады. Тарихи дерек пен көркемдік қиялдың сабақтастығы, авторлық уақыт пен тарихи шындықтың арақатынасы қарастырылады. Зерттеу барысында тарихи даталарды нақты көрсету жазушының тарихи фактіге деген жауапкершілігін танытып қана қоймай, шығарманың тарихи-танымдық және көркемдік құндылығын арттыратыны анықталады. Көркем уақыттың шығарма композициясын ұйымдастырудағы, тарихи оқиғалардың динамикасын танытудағы және кейіпкерлер тағдырын тарихи кеңістікпен сабақтастырудағы қызметі айқындалады. Нәтижесінде тарихи романдағы уақыт категориясы тарихи шындықты көркем игерудің маңызды құрылымдық-семантикалық тетігі ретінде бағаланады.

Түйін сөздер: тарихи проза, тарихи роман, көркем уақыт, тарихи уақыт, хронотоп, темпоралдық құрылым, уақыт категориясы, тарихи шындық, тарихи факт, көркемдік репрезентация, авторлық интерпретация, нарратология, композиция, ұлттық жыл санау, табиғи-циклдік уақыт

DOI: <https://doi.org/10.71078/1dpkfs54>

Түсті: 11.09.2026; Мақұлданды: 11.10.2026; Онлайн қолжетімді: 16.10.2026.

Кіріспе

Көркем шығармаға өміріміздің шындық көрінісі арқау болатыны белгілі. Сондықтан туындыдағы барлық оқиғалар белгілі бір уақытта, кеңістікте өтеді. Кеңістік пен уақытты қаламгер қалай көре білді, оны өз шығармасында қалай бере алды деген сұрақтың туындайтыны заңды. Уақыт пен кеңістік заңдылықтарын көркем шығарманың негізгі құрамдас бөлігіне айналдыру жазушыдан аса жауапкершілік пен ізденімпаздықты талап етеді. Өйткені шығармада кездесетін уақыт оның жанрлық-композициялық ерекшеліктеріне тікелей әсер етеді. Зерттеуші Л.И.Тимофеев «Сдвиги во времени, в пространстве, введение вымышленного персонажа и т.п. – все это перестановки фактов, продиктованные задачами композиции романа, очерка» (Тимофеев, 1963) дейді.

Шығармаларда түрлі сюжеттік желіде кездесіп отыратын уақытты анықтау өте қиын процесс. Профессор Қ.Алпысбаев эпикалық шығармалардағы уақыттың екі түрін атап көрсетеді «... алғашқысы тарихтың аса мәнді деген тым қысқа бір кезеңін шығармаға,

атап айтқанда роман желісіне айналдыру. Ол уақыт жағынан тым қысқа, алайда тарихтың ағысын өзгертуде аса маңызды рөл атқарады... Екінші түрде тарихи уақыт аса кең арнада алынады, оның ауқымына ондаған жылдар, сандаған ғасырлар сыйғызылып, халық тарихының әр түрлі кезеңдері көрініс табады» (Алпысбаев, 2008).

Уақыт пен кеңістіктің шығарма құрылымындағы мұндай ерекшеліктері оқиғаның көркемдік аясы кең екендігін көрсетеді. Олар оқиға желісін байланыстырып, сюжеттерін ұйымдастырып, кейіпкерлердің бейнесін толықтыратын және көркем шығарманың идеялық мазмұнын айқындайды.

Сол себепті көркем шығармадағы уақыт пен кеңістіктің сабақтастығын зерттеу туындының композициялық құрылымын ғана емес, сонымен қатар жазушының әлемді қабылдау ерекшелігін де анықтауға көмектеседі. Сондықтан көркем туындыдағы уақыт пен кеңістікті зерттеу, әдеби шығарманың ішкі құрылымын тану – өте маңызды.

Зерттеу әдістемесі

Зерттеу барысында Қ. Жұмаділовтің «Дарабоз», Ж. Ахмадидің «Есенгелді би», Д.Қаңбақовтың «Қазақ ханы Абылай» шығармаларындағы уақыт пен кеңістіктің суреттелу ерекшеліктеріне баса назар аударылып, барлық шығармаларда тарихи уақыттың XV-XVIII ғасырлар аралығын қамтитыны анықталды. Туындылардағы тарихи кезеңдерге, қазақ халқының дәстүрлі жыл санауына және жыл мезгілдерінің көркем бейнеленуіне талдау жасалды. Сонымен бірге Қ.Жұмаділовтің «Дарабоз» дилогиясында кездесетін жылқы, мешін, тауық, жылан, ұлу, жылдары сияқты жыл атауларының қазақша берілуі, олардың тарихи кезеңдерді нақтылаудағы қызметі айқындалды. Халқымыздың ауа райын болжауға байланысты өлара, бесқонақ, аласапыран, қыс шілдесі тәрізді халықтық атаулардың шығармадағы мезгілді танытудағы ерекшеліктері талданды. Қ. Жұмаділов дилогиясында табиғат құбылыстарының тарихи оқиғалармен сабақтастығы, әсіресе көктемнің келуі халықтың жаңғыруын, жаңа өмірдің басталуының мәні жан-жақты анықталды.

Тақырыптың зерттелу дәрежесі

Көркем шығармадағы уақыт пен кеңістік мәселесі әдебиеттануда М.М. Бахтин, Л.И. Тимофеев, Қ. Алпысбаев, Е. Тілешов, Ж. Жарылғапов және т.б. зерттеушілердің еңбектерінде қарастырылған. М.М. Бахтин уақыт пен кеңістіктің көркем шығармадағы өзара сабақтастығына назар аударса, Л.И. Тимофеев олардың шығарма композициясын ұйымдастырудағы қызметін қарастырады. Қ. Алпысбаев эпикалық шығармалардағы тарихи уақыттың берілу ерекшеліктерін саралап, оның қысқа тарихи кезеңді немесе кең ауқымды дәуірді қамтуы мүмкін екенін көрсетеді. Ербол Тілешов (2016) көркем уақыттың тарихи немесе күнтізбелік уақытпен ғана шектелмейтінін, оның қаламгердің суреткерлік мұратын танытатын көркемдік уақыт екенін атап көрсетеді. Жарылғапов (2003) көркем мәтіндегі уақытты физикалық, концептуалды және перцептуалды түрлерге бөліп қарастырады.

Қазақ әдебиеттануында уақыт пен кеңістік мәселесін зерттеуге Б. Майтанов, А.Темірболат, З. Ахметов, Ш. Ыбыраев, Т. Есембеков және басқа да ғалымдардың еңбектері үлес қосты. Б. Майтанов көркем шығармадағы уақыт пен кеңістіктің сабақтастығын қарастырып, олардың кейіпкер болмысын танытудағы қызметіне назар аударса, А. Темірболат қазақ прозасындағы хронотоп мәселесін арнайы зерттеп, уақыт пен кеңістіктің көркем мәтін құрылымындағы орнын саралайды. Аталған зерттеулердегі теориялық тұжырымдар тарихи романдардағы уақыт пен кеңістіктің өзара байланысын, олардың шығарма мазмұны мен композициясын ұйымдастырудағы қызметін анықтауға негіз болды.

Бір дәуірді қамтитын осы үш тарихи романда халық тұрмысының, арман-мақсатының, тұлғалар рухының ұқсастығы байқалады. Бірақ бұл ұқсастық суреттеп отырған тарихи кезеңнің ұқсастығынан, жазушылар идеясының бірлігінен туған. Қаламгерлер мақсаты бір болғанмен, романдардың көркемдік шешімі, сюжеттік желісі олардың шеберліктеріне сай әртүрлі баяндалады.

Нәтижелер мен талқылаулар

Біз зерттеп отырған Қ.Жұмаділовтің «Дарабоз», Ж.Ахмадидің «Есенгелді би», Д.Қаңбақовтың «Қазақ ханы Абылай» романдарындағы уақытты шамамен XV-XVIII ғасыр аралығы деп айтуға болады. Алайда кейіпкер сөзі мен ойы көне заманға көз жүгіртіп, ондаған ғасырларға шегіндіріп әкетеді. Сондықтан шығармадағы уақытты біз шектей алмаймыз, уақыт – шексіз.

Аталған тарихи шығармаларда авторлар маңызды деген даталарды іріктеп алып тарихи уақытты дәл көрсетуге тырысқан. Халықтың жыл санау есебіндегі 12 жылдың атауын дилогиядан кездестіруге болады. «Дарабоз» дилогиясында «Ғайсаның туған күнін есептегенде, бір мың да жеті жүз қырық сегізінші ұлу жылы...» (Жұмаділов, 2005), «Әбілқайыр ең соңғы рет 1730 жылғы Жоңғарға қарсы жорықтарға қатысып...» (Жұмаділов, 2005), «Жылан жылының жазы» (Жұмаділов, 2005), «1750 жылқы жылының мамыр айында», (Жұмаділов, 2005), «1743 жылы Петербордан таңбалы қағаз әкеле жатқан Оразұлы Маманды жол-жөнекей Әбілқайыр ұстап алып, оның да көзін құртып тынды» (Жұмаділов, 2005), «Мешін өтіп, тауық кіретін 1753-жылдың қысы Арқа жерінде өте қатты болды», (Жұмаділов, 2005), «Биылғы мешін жылының қысы қатаң болғанымен...» (Жұмаділов, 2005) деп автор оқиғаның өткен уақытын қазақша жыл санаумен де көрсетіп отырады. Жас ұрпақтың санасына қазіргі таңда жиі айтыла бермейтін жыл санауды сіңіріп, ұмыт болып бара жатқан бұрынғы атауларға қайта үңілдіреді. Кез келген тарихи туынды белгілі бір уақытты суреттеуді мақсат етеді. Қаламгер тарихи оқиғалардың өткен мерзімін тарихи құжаттарға сүйене отырып дәл беруге тырысады. Уақыттың дәл бейнеленуі тарихи туындының құнын арттыра түседі. Жазушы жыл мезгілдерін «Жаз бен күз алмасып, күн мен түннің де таразы басын тең тартып қалған кезі болатын» (Жұмаділов, 2005), «Ел жайлауға шығатын мезгіл...» (Жұмаділов, 2005) деп беретін сәттері кездеседі. Мұнда жазушы уақыт пен заман сипатын көркем де жан-жақты суреттеуді мақсат тұтқандай. Тарихилық пен уақыт мәселесіне зерттей келе Г. Бروفман мынандай пікір айтады «Верность правде и тесная связь с жизнью должны быть озарены в творчестве движением времени, чувством историзма» (Бровман, 1966).

Сонымен қатар халқымыздың ауа райын болжау тәсілдері де тарихи романдарда көркемдікпен суреттелген. Көктемде қардың күрт еріп, халық тұрмысына қолайсыз күндерді – аласапыран, екі айдың арасын – өлара, наурыз айында болатын жауынды-шашынды күндерді – бесқонақ, қаңтардың ортасында қыс күшіне енгенде – қыс шілдесі деп атайтыны мәлім. Жазушылар жылдың әр айында болатын табиғат өзгерістерін уақыт кезеңімен ұштастыра бейнелеудегі кемелді қасиеттерін танытқан. «Кеңістік пен уақыт, мәңгілік болмыс пен адам өмірінің мәнісі, өткен-кеткен, баянды болашақ жайлы ой жаратылыстану толғаныстарында кездейсоқ табыспаған. Асқаралы уақыт ұғымы таза қалпында тек осы жалпы дүние шындығы аумағында ғана мәңгілік ұғымымен өзектес өз өрісін ашады» (Серікқалиев, Серікқалиева, 1976).

Қазақ халқы табиғат құбылыстарындағы өзгерістер арқылы алдындағысын болжап, күні бұрын жорамал жасап отырған. Қабанбайдың алдағы уақытта қытайлармен болатын соғысты күннің қызарып батуымен байланыстыруы роман оқиғаларын ширата түсіп, толымды, табиғи бейнелеп тұр. «Өлмеген жанға тәңірінің тағы бір таңы атты-ау! – деді ішінен, алаулап тұрған шығыс көкжиектен көз алмаған күйі. – Тек соңғы уақытта күн жарықтық өртенгендей күйіп шығатын болып жүр-ау. Әлдебір жаманшылыққа, қан

төгіске көрінбегей!» (Жұмаділов, 2005).

Қ.Жұмаділов көктем мезгілін бейнелеуімен көзге түседі. Көктемдегі ауа-райы шығармада әсерлі бейнелеген. Жазушы көктемнің ғажап құбылыстарын жаңа өмірдің басталуымен байланыстырады. Хан кеңесі, жорыққа аттану, жаңа істің бастауы бәрі көктемде болады. Қаламгер көктемнің келуін адамзат бақытымен сабақтастырады. Өткен жылда болған соғыс зардаптарын ұмытып, халқының әлеуметтік жаңарып, қайта түлеуін табиғат көріністерімен шебер жеткізеді. Көктемді символға айналдырып жіберген деуге болады.

Жазушылар тарихи романдағы жылдарды, ғасырларды тарихи фактілерге, архив материалдарына сүйене отырып уақытпен сабақтастырады. Мәселен, Ж.Ахмадидің «Есенгелді би» романында «Мың жеті жүз жиырма алтыншы – қой жылының көктемі» (Ахмади, 2004), «Сыбан Рабдан қолы 1710 жылғы бір жолғы жорығының өзінде Аягөз, Іле аңғарынан тартып Шудың бойын шулатып, Талас өңірін талқандап, қазақ даласының осынша өңірін көктей өтіп барып Ташкентке шабуылдаған» (Ахмади, 2004), «Қазақ елі 1723 жылы Ақтабан шұбырындыға ұшырады» (Ахмади, 2004), «Сол 1726 жылдан бірнеше жылға дейінгі аралықты қалмақтар орта жүздің және кіші жүздің бірталай жерінен ығыстырылды» (Ахмади, 2004), «1730 жылы Балқаштың түстік бетінде жоңғарларға қарсы жойқын ұрыс жүргізілді» (Ахмади, 2004), «Әбілқайыр 1730 жылы Сейітқұл бастаған «сен тұр, мен атайын» пысықтардан құралған өкілдер тобын Ресей әкімшілігіне елшілікке жіберіп үлгерді» (Ахмади, 2004), «... Абылайды босатып алу жөніндегі әйгілі «Қалмақкүрес келісімі» 1743 жылғы жаз басында Іле аймағының Тәңіртау алқабындағы көк жайлауда ойраттың соңғы хандарының бірі Ғалдан Церен ордасында осылай өтіп шықты» (Ахмади, 2004) деп болған оқиғаның айы, күні, жылы нақты көрсетілген. Роман туралы пікір білдірген ғалым Ш.Елеуенов «Роман жанрының цифр атаулыға жаны қас екені белгілі. Ілеуде бір оқиғаның болған уақыты көрсетілген цифрдың өзі жазуша келтіріледі. Ал, Жанат романы цифрды өгейсінбейді. Қайта эстетикалық жағынан әрлене түседі. Шығармада келтірілген нарық көрсеткіштері бейнебір әндетіп тұрғандай әсер етеді. Цифр роман сөзін сәл өзгерткізіп айтқанда, қазақ-қытай байланыстарының күміс дәуірінің қыр-сырын ашады. Өзінше бір сұлулықтың күміс сыңғыр шолпысын тағады» (Қазақ романы: өткені мен бүгіні, 2009) дейді. Осындай мысалдарды кітаптың кез келген бөлімінен кездестіруге болады.

Жазушы тарихи фактілерді өзгеріссіз, өз қалпында пайдаланған. «Абылай хан» энциклопедиясында «1743 жылы Абылай қалмақ тұтқынынан босап, еліне қайтып келеді» (Абылай хан, 2013), «Сейітқұл Құдайқұлов 1730 жылдың 28 тамызында Құтлымбет Қоштаев екеуі Әбілқайыр ханның Ресей патшасына жазған хатын Мәскеу арқылы Петербургке апарған» (Абылай хан, 2013) деген деректер жазушының берген мәліметтерін растай түседі. Ал 1723 жылы Ақтабан шұбырынды қасіреті болғаны тарихтан белгілі. Қаламгердің тарихи даталарды дәл берудегі мақсаты, біріншіден, оқырманына нақты тарихи оқиғаның өткен жылынан хабардар ету болса, екіншіден, шығарманың тарихилығын арттыра түсу. И.М.Савельева, А.В.Полетаевтың «История и время» деген еңбегінде «... важность событий далекой истории определяется исключительно по документальным источникам, а если источники молчат, то событие отсутствует» (Савельева, 1997) деп тарихи туынды үшін тарихи фактілердің маңыздылығын қадап айтады.

Тарихи романда әр түрлі формада кездесетін уақытты ғасырмен, сағатпен нақты өлшеуге келмейді. Сондықтан көркем туындыдағы оқиғаны осы жылы, мына сағатта болды деп айта алмаймыз.

Қорытынды

Уақыт категориясы жазушының стильдік ерекшелігіне қарай түрлі аспектіде

көрінуі мүмкін. Ол бірде тарихи тұлғалардың күнделікті тірлігінің, соғыс көріністерінің шындығы ретінде көрінсе, енді бірде қаламгер бүкіл елдің өміріне өзгеріс әкелген тарихи оқиғаларды тұтас қамтуға тырысады. Аталған шығармалардың барлығында да – уақыт негізгі фактор. Себебі, тарихи оқиғалар – халықтың ұлт болып қалыптасуына ықпал етеді. Уақыттан тыс, шындықтан алшақ кез-келген әрекет жазушы идеясын жасандылыққа ұшыратады. Ал, тарихи романдардың негізгі мақсаты тарихи шындықты бұрмаламай бейнелеу екені бәрімізге аян.

Әдебиеттер тізімі

- Абылайхан. *Энциклопедия*. (2013). Басред. Б.Ө. Жақып. Алматы: Қазақ энциклопедиясы.
- Алпысбаев, Қ. (2008). *Қазақ әдебиетіндегі тарихи шығарма: таным мен көркемдік*. Алматы: Таймас.
- Ахмади, Ж. (2004). *Есенгелді би: Тарихи роман*. Алматы: Ана тілі.
- Бровман, Г. (1966). *Проблемы и герои современной прозы*. Москва: Художественная литература.
- Жарылғапов, Ж.Ж. (2003). *XX ғасыр соңындағы қазақ прозасының идеялық-эстетикалық мәселелер: Оқу құралы*. Қарағанды: ҚарМУ баспасы.
- Жұмаділов, Қ. (2005). *Он екі томдық шығармалар жинағы*. Т. 8. Алматы: Қазығұрт.
- Жұмаділов, Қ. (2005). *Он екі томдық шығармалар жинағы*. Т. 9. Алматы: Қазығұрт.
- Қазақ романы: өткені мен бүгіні*. (2009). Ұжымдық монография. Алматы: Алматы баспа үйі.
- Савельева, И.М., Полетаев, А.В. (1997). *История и время*. Москва: Языки русской культуры.
- Серікқалиев, З., Серікқалиева, Э. (1976). *Ақыл таразысы*. Алматы: Жазушы.
- Тимофеев, Л.И. (1963). *Основы теории литературы*. Москва: Государственное учебно-педагогическое издательство Министерства Просвещения РСФСР.
- Тілешов, Е. (2016). *Қайнар. Мақалалар, сұхбаттар*. Алматы: ЖК Айдаргазин Е.С.

References

- Abilai Khan: *Encyclopedia*. (2013). Edited by B.O. Zhakyp. Almaty: Qazaq Encyclopediasy. [in Kazakh].
- Akhmadi, Zh. (2004). *Esengeldi bi: Historical novel*. Almaty: Ana tili. [in Kazakh].
- Alpysbaev, Q. (2008). *Historical works in Kazakh literature: Cognition and artistry*. Almaty: Taimas. [in Kazakh].
- Brovman, G. (1966). *Problems and heroes of contemporary prose*. Moscow: Khudozhestvennaya literatura. [in Russian].
- Esim, G. (2012). *Hakim Abai*. Astana: Foliant. [in Kazakh].
- Jarilgapov, Zh.Zh. (2003). *Ideological and aesthetic problems of Kazakh prose at the end of the 20th century: Textbook*. Karaganda: KarSU Publishing House. [in Kazakh].
- Jumadilov, Q. (2005). *Collected works in twelve volumes*. Almaty: Qazyghurt. Vol. 8. [in Kazakh].
- Jumadilov, Q. (2005). *Collected works in twelve volumes*. Almaty: Qazyghurt. Vol. 9. [in Kazakh].
- Kazakh novel: Past and present*. (2009). Collective monograph. Almaty: Almaty Publishing House. [in Kazakh].
- Savelieva, I.M., Poletaev, A.V. (1997). *History and time*. Moscow: Yazyki russkoi kultury. [in Russian].

Serikqaliev, Z., Serikqalieva, E. (1976). *The scales of reason*. Almaty: Zhazushy. [in Kazakh].
Tilshov, E. (2016). *Qainar: Articles and interviews*. Almaty: ZhK Aidargazin E.S. [in Kazakh].
Timofeev, L.I. (1963). *Fundamentals of literary theory*. Moscow: State Educational and Pedagogical Publishing House of the Ministry of Education of the RSFSR. [in Russian].

A. Dalelbekkyzy

Kazakh National University of Sports, Astana, Kazakhstan
(E-mail: dalakma@mail.ru)

Chronotope and the Representation of Artistic Time in the Historical Novel

Abstract. The article examines the specific features of the representation of the category of artistic time in Kazakh historical prose. The study focuses on the historical novels *Daraboz* by K. Zhumadilov, *Yesengeldy Bi* by Zh. Akhmedi, and *Kazakh Khan Abylai* by D. Kanbakov, with particular attention to the functional role of time within the chronotopic structure of these works. The study analyzes the relationship between historical time and artistic time, as well as the artistic representation of historical dates, the traditional Kazakh system of chronology, seasons, and natural-cyclical time. In addition, the manifestations of physical, conceptual, perceptual, and event time within the literary text are identified. The relationship between historical fact and artistic fiction, as well as between authorial time and historical reality, is also examined. The research demonstrates that the precise indication of historical dates not only reflects the writer's responsibility toward historical facts but also enhances the historical, cognitive, and aesthetic value of the literary work. The study further identifies the role of artistic time in organizing the composition of the work, revealing the dynamics of historical events, and correlating the destinies of the characters with historical space. Consequently, the category of time in the historical novel is regarded as an important structural and semantic mechanism for the artistic interpretation of historical reality.

Keywords: historical prose, historical novel, artistic time, historical time, chronotope, temporal structure, category of time, historical reality, historical fact, artistic representation, authorial interpretation, narratology, composition, traditional chronology, natural-cyclical time.

А. Далелбеккызы

Казахский национальный университет спорта, г. Астана, Казахстан
(E-mail: dalakma@mail.ru)

Хронотоп и репрезентация художественного времени в историческом романе

Аннотация. В статье рассматриваются особенности репрезентации категории художественного времени в казахской исторической прозе. Объектом исследования являются исторические романы К. Жумадилова «Дарабоз», Ж. Ахмади «Есенгельды би», Д. Канбакова «Казахский хан Абылай», в которых анализируется функциональная роль времени в хронотопической структуре произведений. Исследуется соотношение исторического и художественного времени, а также художественная репрезентация исторических дат, традиционной народной системы летоисчисления, времен года и природно-циклического времени. Кроме того, выявляются особенности проявления физического, концептуального, перцептивного и событийного времени в художественном

тексте. Рассматривается взаимосвязь исторического факта и художественного вымысла, авторского времени и исторической действительности. В ходе исследования установлено, что точное указание исторических дат не только свидетельствует об ответственности писателя перед историческим фактом, но и повышает историко-познавательную и художественную ценность произведения. Определяется роль художественного времени в организации композиции произведения, раскрытии динамики исторических событий и соотношении судеб персонажей с историческим пространством. В результате категория времени в историческом романе рассматривается как важный структурно-семантический механизм художественного освоения исторической действительности.

Ключевые слова: историческая проза, исторический роман, художественное время, историческое время, хронотоп, темпоральная структура, категория времени, историческая действительность, исторический факт, художественная репрезентация, авторская интерпретация, нарратология, композиция, традиционная система летоисчисления, природно-циклическое время

Автор туралы мәлімет:

Дәлелбекқызы А. – PhD, Қазақ ұлттық спорт университетінің қауымдастырылған профессоры, Астана қ., Қазақстан. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7647-817X>

Information about author:

Dalelbekkyzy A. – PhD, Associate Professor at the Kazakh National University of Sports, Astana, Kazakhstan. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7647-817X>

Сведения об авторе:

Дәлелбекқызы А. – PhD, ассоциированный профессор Казахского национального университета спорта, г. Астана, Казахстан. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7647-817X>

Бұл жұмыс Creative Commons Attribution-Коммерциялық Емес 4.0 Халықаралық лицензиясы бойынша лицензияланған.
This work is licensed under Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International License